

Jak uniknąć podważenia testamentu?

Polacy wciąż niechętnie decydują się na spisanie testamentu. Na ten krok, według badań Research Collective decyduje się w Polsce zaledwie 9% osób powyżej 45 roku życia. Jeśli jednak już to robimy, warto mieć świadomość tego, w jaki sposób zabezpieczyć dokument przed jego ewentualnym podważeniem.

Testament możemy spisać własnoręcznie lub przed notariuszem. Ten drugi sposób to realne zabezpieczenie przed podważeniem dokumentu przez spadkobierców. Według badań Research Collective, 70% osób, które wybierają ten sposób zabezpieczenia swojego majątku na wypadek śmierci, udaje się w tym celu do notariusza.

Testament spisany przed notariuszem nadaje aktowi mocy urzędowej. Notariusz jest gwarantem nie tylko sporządzenia testamentu we właściwy sposób, ale także wzięcia pod uwagę okoliczności jego spisania, które mogą stanowić przesłankę do późniejszego podważenia – wyjaśnia dr nauk prawnych, radca prawny Dawid Rejmer z Kancelarii Finansowej LEX. Testament spisany przed notariuszem jest też zabezpieczony w tym sensie, że nie zginie ani nie zostanie zniszczony po śmierci spadkodawcy. Warto więc wykorzystać tę formę przygotowania dokumentu, tym bardziej, że koszty tego postępowania nie są wysokie i nie zależą od wysokości spadku.

Testament własnoręczny również jest ważny, ale łatwiej jest go podważyć.

Problemy z tym rodzajem testamentu mogą wynikać np. z tego, że może on zawierać podstawowe błędy (np. brak własnoręcznego podpisu), albo, że niewiele osób wie o jego istnieniu – w tej sytuacji testament może zostać zniszczony przez osobę, która po zapoznaniu się z jego treścią, dowiadyuje się np., że nic nie odziedziczy – mówi Dawid Rejmer. Wówczas udowodnienie, że taki testament istniał, jest bardzo trudne, dlatego lepiej skorzystać w tym zakresie z pomocy notariusza, który zobowiązany jest zachować informację o sporządzeniu testamentu, a nawet go przechowywać.

O przesłankach nieważności testamentu mówi art. 945 Kodeksu Cywilnego. Można w nim przeczytać, że testament jest nieważny, jeżeli został sporządzony:

- 1) w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli;
- 2) pod wpływem błędu uzasadniającego przypuszczenie, że gdyby spadkodawca nie działał pod wpływem błędu, nie sporządziłby testamentu tej treści;
- 3) pod wpływem groźby.

Jak mówi art. 945 KC, na nieważność testamentu z powyższych przyczyn nie można się powołać po upływie lat trzech od dnia, w którym osoba mająca w tym interes dowiedziała się o przyczynie nieważności, a w każdym razie po upływie lat dziesięciu od otwarcia spadku.

W przypadku stwierdzenia którejś przesłanki, spadkobierca powinien wszcząć postępowanie dowodowe i mieć uzasadnienie w postaci dowodu (np. zgłoszenia groźby na policji) lub świadków występujących przyczyny próby podważenia dokumentu.

Sytuacje z życia wzięte pokazują, że zdarzają się różne przypadki, które uzasadniają podważenie testamentu – zdradza ekspert z Kancelarii Finansowej LEX. Testament może zostać spisany przez osobę, która nie ma świadomości tego, co podpisuje i zostaje np. zmanipulowana lub szantażowana przez potencjalnego spadkobiercę, a błędy mogą wynikać z braku prawdziwych informacji o osobach, na które jest przepisywany majątek.

Sporządzenie testamentu może być istotnym krokiem w rozporządzeniu majątkiem po śmierci zgodnie z naszą wolą. Testament może zawierać także nasze inne życzenia, co może okazać się istotne szczególnie w przypadku rodzin patchworkowych, czy związków partnerskich, gdzie istnieje potrzeba zabezpieczenia praw spadkowych partnera życiowego. W tym dokumencie można wskazać konkretne osoby, które mają odziedziczyć określone aktywa, co pomoże uniknąć sporów i niejasności.

Przygotowanie testamentu daje kontrolę nad tym, jak majątek będzie rozdysponowany po śmierci testatora – wyjaśnia ekspert z Kancelarii LEX. Można w nim zabezpieczyć środki finansowe nie tylko dla swoich dzieci, czy partnera życiowego, ale też innych osób, które są dla nas ważne. Sporządzenie testamentu umożliwia też zabezpieczenie przyszłości osób nad którymi sprawujemy opiekę lub z niepełnosprawnościami poprzez wskazanie odpowiednich środków na ich leczenie i rehabilitację. Testament pozwala również wyrazić życzenia i wyznawane wartości poprzez przekazanie majątku zgodnie z własnymi preferencjami, np. wspierając organizacje charytatywne czy instytucje edukacyjne.

Podważenie testamentu wymaga zgromadzenia odpowiednich dowodów i złożenia wniosku sądowego. Proces ten może być skomplikowany i wymagać wsparcia prawnika specjalizującego się w sprawach spadkowych. Warto pamiętać, że podważenie testamentu może mieć istotne konsekwencje prawne, dlatego należy podejść do tego procesu z odpowiednią starannością, profesjonalnym doradztwem i na tyle wcześniej, by uniknąć przygotowywania dokumentu w pośpiechu i w stresie.

Kancelaria Finansowa Lex – kancelaria prawno-konsultingowa zajmująca się doradztwem biznesowym, finansowym i prawnym, specjalizująca się m.in.: w sukcesji biznesu oraz bieżącej obsłudze firm rodzinnych. <https://kf-lex.pl>

Kontakt dla mediów: Karina Grygielska, Agencja Face It, e-mail: k.grygielska@agencjafaceit.pl, tel. +48 510 139 57